

RİSALE-İ NUR'DA ÜÇ AYLARDAKİ İBADET ŞEKİLLERİ

"İnşâallah sizlerin iştiyakı beni çalıştıracak. Fakat bu şuhur-u selâse çok kıymetdardır; Leyle-i Kadr'in sırrıyla seksen sene bir ömrü kazandıracak bir vakitte, en iyi, en efdal şeylerle meşgul olmak lâzım geliyor. İnşâallah Kur'an'a ait mesaille iştigal, bir nevi manevî mütefekkirane Kur'an okumak hükmündedir."

"Hem ibadet, hem ilim, hem marifet, hem tefekkür, hem kıraat-ı Kur'an manaları risalelerin istinsah ve mütalaalarında vardır itikadındayız. Zâten bu ciheti siz takdir etmişsiniz." [\(Barla Lahikası, 257. Mektup\)](#)

"**Altıncısı:** Seksen küsur sene manevî ve bâki bir ömrü kazandırmak sırrını taşıyan şuhur-u selâsenizi ve Leyle-i Regaibinizi bütün ruhumla tebrik ediyorum."

"İki-üç gün evvel, Yirmi İkinci Söz tashih edilirken dinledim. Gördüm ki; içinde hem küllî zikir, hem geniş fikir, hem kesretli tehlil, hem kuvvetli iman dersi, hem gafletsiz huzur, hem kudsî hikmet, hem yüksek bir ibadet-i tefekkürîye gibi nurlar var. Bir kısım şakirdlerin ibadet niyetiyle risaleleri ya yazmak veya okumak veya dinlemekliğin hikmetini bildim. Bârekâllah dedim, hak verdim." [\(Kastamonu Lahikası, 161. Mektup\)](#)

"Aziz, sıddık kardeşlerim ve bu dünyada medar-ı tesellilerim ve hakikatın hizmetinde yorulmaz arkadaşlarım! Bu mübarek aylarda ve sevabı ziyade bu çilehanede mümkün olduğu kadar bir meşgale-i Kur'aniye ve Nuriye ile sıkıntılı vaktiniz sarfedilse, çok faideleri var. Sıkıntı hafiflediği gibi, kıymetdar kalb ve ruhun ferahlarına medar, sevabı yüksek bir ibadet, o Nurlarla iman cihetinde iştigal, hem tefekkürî bir ibadet, hem İhlas Risalesi'nin âhirinde yazıldığı gibi beş vecihle bir nevi ibadet sayılabilir. Ben bugünlerde, kısmen müdafaatla zihnen meşguliyetimden teessüf ederken kalbe geldi ki:"

'O iştigal dahi ilmîdir; hakaik-i imaniyenin neşrine ve serbestiyetine bir hizmettir ve bu cihette bir nevi ibadettir.'

"Ben de sıkıldıkça, yüz defa temaşa ettiğim Nur mes'elelerini, yine zevkle tekrar mütalaaya başlıyorum. Hattâ müdafaatları dahi Nur'un ilmî risaleleri gibi görüyorum. Eskiden bir kardeşimiz bana demişti: 'Ben, otuz defa Onuncu Söz'ü okuduğum halde, yine tekrar ile okumasına iştiyak ve ihtiyaç hissediyorum.' Ve bundan bildim ki; Kur'anın mümtaz bir hâssası olan usandırmamak, Kur'an hakikatlarının bir ma'kesi, bir âyinesi, bir hakikatlı tefsiri olan Nur Risalelerine de in'ikas etmiş bulunuyor." *(Tarihçe-i Hayat, Afyon Hayatı)*

"Hattâ İlm-i Mantık'ta '**kaziye-i makbule**' tabir ettikleri; yani büyük zâtların delilsiz sözlerini kabul etmektir. Mantıkça yakîn ve kat'iyyeti ifade etmiyor; belki zann-ı galible kanaat verir. İlm-i Mantık'ta bürhan-ı yakînî, hüsn-ü zanna ve makbul şahıslara bakmıyor, cerhedilmez delile bakar ki; bütün Risale-i Nur hüccetleri, bu bürhan-ı yakînî kısmındandır. Çünkü ehl-i velayetin amel ve ibadet ve sülûk ve riyazetle gördüğü hakikatlar ve perdeler arkasında müşahede ettikleri hakaik-i imaniye, aynen onlar gibi Risale-i Nur ibadet yerinde, ilim içinde hakikata bir yol açmış; sülûk ve evrad yerinde, mantıkî bürhanlarla ilmî hüccetler içinde hakikat-ül hakaika yol açmış ve ilm-i tasavvuf ve tarîkat yerinde, doğrudan doğruya ilm-i kelâm içinde ve ilm-i akide ve usûl-üd din içinde bir velayet-i kübra yolunu açmış ki; bu asrın hakikat ve tarîkat cereyanlarına galebe çalan felsefî dalaletlere galebe ediyor, meydandadır." ([Emirdağ Lahikası-I, 53. Mektup](#))

"Sâlisen: Aziz kardeşlerim! Bahar ve yazın meşgaleleri, hem gecelerin kısalması, hem şuhur-u selâsenin gitmesi ve ekser kardeşlerimin bir derece hisse alması ve daha sair bazı esbabın bulunması elbette bir derece neş'eli kış dersine fütur verir. Fakat onlardan gelen fütur, size fütur vermesin. Çünkü o dersler, ulûm-u imaniyeden olduğu için, bir insan yalnız kendi nefesine dinlettirse yeter. Bahusus siz daima bir-iki hakikî kardeşi de bulursunuz."

"Hem o dersi dinleyenler yalnız insanlar değil. Cenab-ı Hakk'ın zîşuur çok mahlukatı vardır ki, hakaik-i imaniyenin istimaından çok zevk alırlar. Sizin o kısım ders arkadaşınız ve müstemi'leriniz çoktur. Hem mütefekkirane, o çeşit sohbet-i imaniye, zemin yüzünün bir manevî zîneti ve medar-ı şerefi olduğuna işareten biri demiş:..."

"Yani: Semavat zemine gıpta eder ki; zeminde hâlisen-lillah sohbet ve zikir ve tefekkür için, bir-iki adam, bir-iki nefes, yani bir-iki dakika beraber otururlar; kendi Sâni'-i Zülcelal'inin çok güzel âsâr-ı rahmetini ve çok hikmetli ve süslü eser-i san'atını birbirine göstererek Sâni'lerini sevip sevdireler, düşünüp düşündürürler."

"Hem de ilim iki kısımdır: *Bir* nevi ilim var ki, bir defa bilinse ve bir-iki defa düşünülse kâfi gelir. *Diğer* bir kısmı, ekmek gibi, su gibi her vakit insan onu düşünmeye muhtaç olur. Bir defa anladım, yeter diyemez. İşte ulûm-u imaniye bu kısımdandır. Elinizdeki Sözler ekseriyet itibariyle inşâallah o cümledendir." ([Barla Lahikası, 214. Mektup](#))

"*Birincisi:* Onuncu Söz'ün kıymeti tamamıyla takdir edilmemiş. Ben kendi kendime hususî, belki elli defa mütalaa etmişim ve her defasında bir zevk almışım ve okumaya ihtiyaç hissetmişim. Böyle bir risaleyi bazıları bir defa okuyup, sair ilmî risaleler gibi yeter der, bırakır. Halbuki bu risale ulûm-u imaniyedendir. Her gün ekmeğe muhtaç olduğumuz gibi, o nevi' ilme her vakit ihtiyaç var." ([Barla Lahikası, 241. Mektup](#))

"Evvelâ: Mektubunuzda Risale-i Nur'un mizanlarını her okudukça, daha ziyade istifade ettiğinizi yazıyorsunuz. Evet kardeşim, o risaleler Kur'andan alındığı için kut ve gıda hükmündedir. Her gün ihtiyaç gıdaya hissedildiği gibi, her vakit bu gıda-yı ruhanîye ihtiyaç hissedilir. Senin gibi ruhu inkişaf edip, kalbi intibaha gelen zâtlar okumaktan usanmaz. Bu Kur'anî risaleler, sair risaleler gibi tefekküh nev'inden değil ki, usanç versin. Belki tegaddidir." ([Barla Lahikası, 261. Mektup](#))

"Bu geçen risaleler aynı zamanda erkân-ı imaniyeden bahsetmekle hem iman, hem ilim, hem marifetullah, hem zikir olduğundan; okuması dahi bir nevi ibadettir."
(*Mesnevi-i Nuriye, Fihrist, s. 262*)

"Risalet-ün Nur, Mektubat-ün Nur'un mütalaası, tahrir edilmesi, başkalarına neşr ü tebliğ alâ kadr-il istitaa çalışılması gibi emr-i hayr-ı azîme havl ü kuvvet-i Samedanî ve inayet ü lütf-u Rabbanî ile muvaffak olduğum zamanlar ki; bu evkatta evvelen ve bizzât bu fakir istifade, istifaza, istiane etmiş oluyor. Bu itibarla mezkûr saatları çok mübarek tanıyor, firakına acıyor, o yaşayışın devamını, tekrarını, kesilmemesini ez-can ü dil arzu ediyorum."

"Fakat ne çare ki; iğtinam edebildiğim kısacık vakitlerde zihnimi safileştirip Nurların karşısına, dolayısıyla Kur'an'ın mu'cizeleri mecmuasına ve aziz, muhterem üstadımın medresesine ve ol Seyyid-ül Kevneyn Peygamberimiz Efendimiz (A.S.M.) Hazretlerinin ravza-i saadetlerine ve nihayet Rabb-ül Âlemîn Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerinin huzur-u lâmekânîsine çıkıyorum. Bu sebeble cidden o nurlarla iştigal etmediğim zamanlar, keşki enfas-ı ma'dude-i hayattan olmaya idiler diyorum." ([Barla Lahikası, 19. Mektup](#))

"Bir kısım kardeşlerime hususî bir mektubdur: Yazıda usanan ve ibadet ayları olan suhur-u selâsede sair evradı, beş cihetle ibadet sayılan^(HAŞİYE)

[(Haşiye): Bu kıymetli mektubda Üstadımızın işaret ettiği beş nevi ibadetin kendilerinden izahını talep ettik. Aldığımız izah aşağıya yazılmıştır.]

- 1. En mühim bir mücahede olan ehl-i dalalete karşı manen mücahede etmektir.*
- 2. Üstadına neşr-i hakikat cihetinde yardım suretiyle hizmet etmektir.*
- 3. Müslümanlara iman cihetinde hizmet etmektir.*
- 4. Kalemle ilmi tahsil etmektir.*
- 5. Bazan bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen tefekkürî olan ibadeti yapmaktır. Rüşdü, Hüsrev, Re'fet.]*

"Risale-i Nur yazısına tercih eden kardeşlerime iki hadîs-i şerifin bir nüktesini söyleyeceğim.

Birincisi: **اعْدَهُ الشَّرَاءَ مَدِيرًا عَمَلًا اَدِيمُ نَوْزِي** -ev kema kal- Yani: "Mahşerde ülema-i hakikatın sarfettikleri mürekkebe, şehidlerin kanıyla müvazene edilir; o kıymette olur."

İkincisi: **يَدَّهْشَ قَامُ رُجَا مَافِي تَمَّا اَدَسَفَ دُؤِي تَنْسِيْبَ كَسَمَتِ نَم** -ev kema kal- Yani: "Bid'aların ve dalaletlerin istilâsı zamanında Sünnet-i Seniyyeye ve hakikat-ı Kur'aniyyeye temessük edip hizmet eden, yüz şehid sevabını kazanabilir."

"Ey tenbellik damarıyla yazıdan usanan ve ey sofi-meşreb kardeşler! Bu iki hadîsin mecmuu gösterir ki: Böyle zamanda hakaik-i imaniyyeye ve esrar-ı şeriat ve Sünnet-i Seniyyeye hizmet eden mübarek hâlis kalemlerden akan siyah nur veya âb-ı hayat hükmünde olan mürekkeblerin bir dirhemi, şühedanın yüz dirhem kanı hükmünde yevm-i mahşerde size faide verebilir. Öyle ise, onu kazanmaya çalışınız."

"Eğer deseniz: Hadîste "âlim" tabiri var, bir kısmımız yalnız kâtibiz."

"Elcevab: Bir sene bu risaleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan; bu zamanın mühim, hakikatlı bir âlimi olabilir. Eğer anlamasa da, madem Risale-i Nur şakirdlerinin bir şahs-ı manevîsi var, şübhesiz o şahs-ı manevî bu zamanın bir âlimidir. Sizin kalemlerinize ise, o şahs-ı manevînin parmaklarıdır. Kendi nokta-i nazarımda liyakatsiz olduğum halde, haydi hüsn-ü zannınıza binaen bu fakire bir üstadlık ve tebaiyet noktasında bir âlim vaziyetini verdiğinizden bağlanmışsınız. Ben ümmi ve kalemsiz olduğum için, sizin kalemlerinize benim kalemim sayılır, hadîste gösterilen ecri alırsınız." ([Lem'alar, Yirmi Birinci Lem'a](#))

"Birinci Misal: Ben kendim on değil, yüz değil, binler defa müteaddid tecrübâtımla kanaatım gelmiş ki: Sözler ve Kur'andan gelen Nurlar; aklıma ders verdiği gibi, kalbime de iman hali telkin ediyor, ruhuma iman zevki veriyor ve hâkeza..." ([Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, Üçüncü Mesele, 5. 357](#))

"Ona yapıştım. Nâkıs ve perişan istidadım elbette lâyıkiyla o Mürşid-i Hakikî'nin âb-ı hayat hükmündeki feyzini massedip alamıyor; fakat ehl-i kalb ve sahib-i halin derecatına göre o feyzi, o âb-ı hayatı yine onun feyziyle gösterebiliriz. Demek Kur'andan gelen o Sözler ve o Nurlar, yalnız aklî mesail-i ilmiye değil; belki kalbî, ruhî, hâlî mesail-i imaniyedir ve pek yüksek ve kıymetdar maarif-i İlahiye hükmündedirler." ([Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, Üçüncü Mesele...](#))

"Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri diyor ki: 'Risale-i Nur başka kitablara gibi yalnız ilim vermiyor, onun manevî dersi de vardır.' İşte bu manevî dersin tesiridir ki; Risale-i Nur'u okuyanların ruh ve kalpleri, vicdan ve latifeleri o feyyaz dersten hisselerini ve gıdalarını alıyorlar. Bu manevî dersin nüfuzu değil midir ki; Nur Risalelerini okuyanların manevî âlemleri İlahî nurlarla yıkıyor. Ve İlahî bir cazibe ve İlahî bir tesir ile iman

hakikatlarına müsahhar ve meftun ve meclub bir hale gelerek Allah ve Resulullah yolunda yükseliyorlar." (Nur'un İlk Kapısı, s. 188-189)

"Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e hadsiz şükür olsun ki; bu acib zamanda ve garib yerde, talebe-i ulûmun kıymetli şerefini ve ehemmiyetli hizmetlerini kazanmayı sizler vasıtasıyla bizlere de müyesser eyledi. Ehl-i keşf-el kuburun müşahedesiyle, müteaddid vakıatla, tahsil-i ulûm anında vefat eden bazı müştak ve ciddî bir talebe-i ulûm, şehidler gibi kendini hayatta ve kendi dersiyle meşgul görüyor. Hattâ meşhur bir ehl-i keşf-el kubur, vefat eden ve ilm-i Sarf ve Nahiv okuyan bir talebenin kabrinde, Münker Nekir'e nasıl cevap verecek diye murakabe etmiş ve müşahede edip işitmiş ki: Melek-i sual ondan sordu: '**?kimdir rabbin Senin' مَنْ رَبُّكَ** dediği zaman o Nahiv dersiyle iştigal ederken vefat eden talebe, o meleğin cevabında demiş: '**haberidir onun رَبُّكَ ,mübtedadır مَنْ** ' Nahiv ilmince cevap vermiş, kendini medresede zannetmiş. İşte bu vakıaya muvafık olarak ben merhum Hâfız Ali'yi aynen hayattaki gibi Risale-i Nur'la meşgul olarak en yüksek bir ilimde çalışan bir talebe-i ulûm vaziyetinde ve tam şehidler mertebesinde ve tarz-ı hayatlarında biliyorum ve o kanaat ile ona ve onun gibi Mehmed Zühdü'ye ve Hâfız Mehmed'e bazı dualarımda derim: Ya Rabbi! Bunları kıyamete kadar Risale-i Nur kisvesinde hakaik-i imaniye ve esrar-ı Kur'aniye ile kemal-i ferah ve sevinçle meşgul eyle. Âmîn!" ([Şualar, On Üçüncü Şua](#))

"Bu yaz mevsimi, gaflet zamanı ve derd-i maişet meşgalesi hengâmı ve şuhur-u selâsenin çok sevablı ibadet vakti ve zemin yüzündeki fırtınaların silâhla değil, diplomatlıkla çarpışmaları zamanı olduğu cihetle; gayet kuvvetli bir metanet ve vazife-i nuriye-i kudsiyede bir sebat olmazsa, Risale-i Nur'un hizmeti zararına bir atalet, bir fütur ve tevakkuf başlar."

"Aziz kardeşlerim, siz kat'î biliniz ki: Risale-i Nur ve şakirdlerinin meşgul oldukları vazife, rûy-i zemindeki bütün muazzam mesailden daha büyüktür. Onun için dünyevî merak-aver mes'elelere bakıp, vazife-i bâkiyenizde fütur getirmeyiniz. Meyve'nin Dördüncü Mes'elesini çok defa okuyunuz, kuvve-i maneviyeniz kırılmasın." ([Emirdağ Lahikası-I, 21. Mektup](#))

"Bu şuhur-u mübarekede, Nurcuların şirket-i maneviyesine inşâallah pek çok kudsi servet girecek. Her bir Nurcu, binler lisanla ve yüzer kalemle çalışacak gibi kâr kazanacak. Ve bu mübarek ve çok bereketli aylarda beş tarzda ibadet sayılabilen kalemle Zülfikar-ı Mu'cizat mecmuasına hizmet edenler, tam bahtiyardılar." ([Emirdağ Lahikası-I, 109. Mektup](#))

"Evvelâ: Bu yaz, derd-i maişet cihetiyle ve bu şuhur-u selâse, ibadet haysiyetiyle bir derece Nurların kitabetine fütur verebilir diyenlere beyan ederiz ki: Bilakis, yazmağa şevk verir ve vermek gerektir. Çünkü Nur'un hizmeti; hem maişet, hem rahat-ı kalbe bereketleriyle yardım ettiği gibi; ibadet-i tefekkürî nev'inden olması cihetiyle, mübarek ayların sevablarına büyük yardımı olur." ([Emirdağ Lahikası-I, 110. Mektup](#))

"Bilhassa kadınların safiyetinden istifade ederek aldatıcı kimselerin çok olduğu bu karışıklık devrinde; en müstakim yol, en doğru rehber, en hakikî üstad Risale-i Nur'dur. Risale-i Nur, Kur'an yoludur. Risale-i Nur, iman ve İslâmiyet yoludur. En güzel, en şirin, en zevkli nuranî hakikatlar Risale-i Nur'dadır. İnsan kelime-i tevhidin zikrini yaparken, Kur'an okurken nasıl İlahî bir aşkla dolarsa; Risale-i Nur'u okurken, dinlerken de öyle oluyor. Çünkü Risale-i Nur, baştan başa kelime-i tevhidin hakikatlarını ders veriyor. Kur'an hakikatlarını, tevhid hakikatlarını bize anlatarak kalbimize, aklımıza, ruhumuza nakşediyor. Hepsini lâyıkıyla anlayamasak da, anlayabildiğimiz kadarı bizi kurtarıyor. Anlayamadığımız yüksek hakikatları da; manen bize tesir ediyor, feyizlendiriyor, nurlandırıyor. Onun için, Nur Risaleleri defalarca okunuyor, tekrar tekrar mütalaa ediliyor." (*Hanımlar Rehberi, s. 160*)

"Fihristi hitama eren Mesnevî-i Nuriye, hayatın hayatı ve gayesi ve en yüksek hakikat olan imanı taklidden tahkike, tahkikten ilmelyakîn mertebesine, ilmelyakîn mertebesinden aynelyakîn derecesine ve daha sonra da hakkalyakîne ulaştıran muazzam ve muhteşem ve pek çok risaleleri tazammun eden muhit ve hârîka bir eserdir." (*Mesnevî-i Nuriye, Fihrist sonrası İ'tizar*)

"Bu işi ben sa'yim ile kudretim ile kazandım diyen hüddam o gün görecekler ki; o mukaddes hizmet, zahiren ehliyetsiz görünen, hakikaten çok değerli diğerlerine devredilmiş olur kanaatındayım. Bu sebeble oradaki kardeşlerimizden Risale-i Nur ile çok alâkadar olmalarını rica etmekteyim." ([Barla Lahikası, 18. Mektup](#))

"Umum kardeşlerime birer birer selâm ve bilhâssa risaleler ile çok meşgul olanlara selâm ve dualar ederim ve dualarını beklerim." (*Kastamonu Lahikası, 35. Mektup*)